

GENÇLİĞİN GELİŞİMİNDE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ ROLÜ¹

Elçin ÖDEMİŞ

Emine BAĞLI

GİRİŞ

1.GENÇLİĞİN PROBLEMLERİ

Temeli sağlam atılmamış, meseleleri doğru tespit etmemiş, milletin hücrelerine uygun olmayan bir eğitim sistemi, habis virüs etkisi gösterip ülkenin tüm kurum ve kuruluşlarına, değerlerine ve gençliğine yayılıp, bunların yokolmasına sebep olur. Bugünkü gençliğin içinde bulunduğu buhranı anlamak ve çaresini bulmak için, eğitim ve öğretim sistemini incelemek, ondaki hastalıklı hücreleri bulup tedavi etmek elzemdir.

Eğitim sistemimizin en büyük sorunu, sistemin temellerini oluşturan kadîm ve millî değerlerimizin büyük bir saldırı sonucu tahribata uğramasıdır. Osmanlı İmparatorluğunun gerilemesine karşı milletimizin her kesimince çareler aranmış, neticede yönetici ve yönlendirici aydınlarca yanlış yollara sapılmış, bir medeniyetin çöküşüne neden olacak hamleler yapılmıştır.

Kültür ve dil üzerinde yapılan değişiklikler, milleti millet yapan manevî değerlerin baskıya ve hatta yasaklara uğraması, geçmişi inkâr politikası, yanlış maarif hamleleri, buhranlı ve cahil aydın sınıfını ortaya çıkarmış, neticesinde maneviyatsız, gayesiz, faziletsiz nesillerzuhur etmiştir.

Özellikle, ithal ideolojilerin ülkede yayılmasının etkisiyle bazı millî kavramlarımız yok olmuş, bazılarının da mahiyetleri değişmiştir.

İşte bu şartlar altında liseden mezun olan körpe dimağlar hiçbir manevî donanım olmadan, gittikleri üniversitelerde, buldukları kurumu ilim yuvasından çok siyasi bir arenaya dönüştürmüş, inandıkları ideolojilere saplanmış, millî kimliğine yabancı aydın ve eğitimci kadronun eline teslim edilmiştir. Millî ve manevî değerlere uzak, yaşadığı topraklardan beslenemeyen, fazilet, sevgi, iffet, vicdan, sorumluluk kavramlarına kayıtsız, bunların yanı sıra yoğun şekilde psikolojik bombardımana tutulan gençlik, sahip olduğu enerjisini ya hiç kullanmamış ya da yanlış ellere teslim ederek, ülkenin kaosa sürüklenmesine vesile olmuştur.

II. STK'LAR GENÇLİK İÇİN NELER YAPMALI

İffet, ahlâk, fazilet, sevgi, sorumluluk bilinci, kanun ve yasaklarla öğretilemez. Gençliğe kötüyü ve yanlış anlatırken, karşılarına alternatif olarak iyiyi doğruyu, güzeli koymadıkça, onun içinde bulunduğu yanlıştan kurtulması mümkün değildir. Gençliğin içinde bulunduğu bu iman gediğini kapatmak, onu tekrar kadîm değerlere dört elle sarılacak hale koymak, sorumluluğunun, hesabının insanlara değil Allah'a olduğu bilincini yerleştirmek, vicdanı yüreklere tekrar yerleştirmek, doğruya ve iyiye yönelmek gerekir. Bu da ancak gerçek hikâyelerin, doğru aydınların eşliğinde ve büyük bir manevi terbiye ile sağlanabilir.

Yanlış olan maarif sisteminin düzeltilmesi görevi devlet kadrolarına düştüğü kadar, bu bakımdan özellikle STK'lara da düşmektedir.

Sivil Toplum Kuruluşlarının birinci vazifesi, aileleri, devletin idarî kadrolarını, seçilmişleri, gençliği buhrandan kurtaracak teşkil edilen millî eğitim politikasının etrafında toplamak, bu konunun önemi hakkında uyarıcı olmak ve bu hareketi başlatacak ateşi yakmaktır.

Bu buhranın çözümünde, Sivil toplum kuruluşları devlete yardımcı etken unsur olarak, kimi zaman yol gösteren, kimi zaman çözüm üreten, kimi zaman da yetişilmeyen yerde el olan cemiyetteki yerlerini almalıdırlar.

III. GENÇLİĞE YARDIMCI OLACAK ÇÖZÜM TEKLİFLERİ

Dilinde ve yazısında yapılan reformlar yüzünden geçmişiyile irtibatını kuramayan, tarihini doğru olarak bilmeyen gençliğin, bir an önce geçmişiyile tanışması, konuşması gerekmektedir. Gençlerimiz,

¹ Bu makale, 11-13 Mayıs 2014 tarihinde Eskişehir'de düzenlenen 'Türk Dünyası Sivil Toplum Zirvesi' nde bildiri olarak sunulmuştur

ecdadının edindiği mirasa ulaştırılmalı, kültürünün, gerçekte “çağlar ötesinde olduğu” hakikatini idrak etmeleri sağlanmalıdır.

Bunun için atılacak ilk adım, sanki “yabancı” bir dilmiş algısı oluşturmak için kullanılan “Osmanlıca” terimini lügatimizden çıkarmak olmalıdır. Bunun yerine “Eski Türkçe” yahut “Osmanlı Türkçesi” demek daha doğru olur. Bu algının değişmesi için, STK’lar kampanyalar, etkinlikler düzenlemeli, kurslar tertiplemeli, yanlıştan dönülmesi sağlanmalıdır. Edebiyat derslerinde sanki komik bir tekerlememiş gibi sunulan Divan Edebiyatının, aslında atalarımızın toplumsal hayata bakışlarını ve millî-kültürel kimliklerini anlamamızda ne kadar önemli bir araç olduğu, izah edilerek ve yeni nesle uygun tarzdasunulmalıdır. STK lar Bu konuda yazılmış akademisyen ve edebiyatçılarımızın eserlerin tanıtılmasını teşvik etmelidir.

Sâmiha Ayverdi, Mehmet Akif, Yahyâ Kemâl, Ahmet Hamdi Tanpınar, Tarık Buğra, Mustafa Necati Sepetçioğlu, Cemil Meriç, Nurettin Topçu vb. “Türk Münevverlerinin” gençlere tanıtılarak, eserlerinin okutulması için gayret sarf edilmeli, bu yolla geçmişle doğru bağlantılar kurması sağlanmalıdır. Bu yazarların kitaplarını sadeleştirmekten ziyade, dipnotlar veya eklenen sözlük ile kullanılan kelimelerin mânâları verilmelidir. Böylece kelimelere âşinalık ile birlikte anlatılmak istenen kavramların da anlaşılması sağlanmış olacaktır.

Millî yazarlarımıza ilgili yarışmalar, sempozyumlar ve diğer yazılı- görsel tanıtımlar çoğaltılmalıdır. STK’lar sağlayacakları manevî ve maddî desteklerle, Millî kültürümüzün güzelliklerini yansıtan, gençlere ve çocuklara fazileti ve hamiyeti aşıl原因an, onlara yaşadıkları çevre ve tabiatla doğru ilişkiler kurmasını öğreten, ahlakî duyguları harekete geçiren film, dizi film, animasyon ve belgeseller yapılmasını teşvik etmelidirler. Bu meyanda son yıllarda TRT ve özellikle de TRT Çocuk kanalında yapılan başarılı işler örnek gösterilebilir. STK ların sağlayacağı, kazanç kaygısından uzak maddî yardımlarla bu tarz çalışmaların sayısı yaygınlaştırılmalıdır.

Köklü ve güzel Türkçemize sahip çıkacak politikaları hayata geçirirken, geçmişe gömülüp kalmadan, mâzî ile istikbâl arasında köprü vazifesinin yüklenileceği unutulmamalıdır. Bu çalışmalarda en önemli rolise Sivil Toplum Kuruluşlarının ve milletindir.

Tarihinden ve geçmişinden utanan, hatta nefret eden gençliğin gözündeki perdeyi kaldırmak STK’ların boynunun borcudur. Tarihinin sadece “harem” ve “cenk” ten oluşmadığını, ecdadının bir mefkûre etrafında toplanmış, davasını ve idealini, hayatın her safhasında sanata, mimariye, dile, musikiye yansıtmış bir millet olduğu yeni nesillere anlatılmalı ve gösterilmelidir ki gelecek için bir gâyesi oluşsun. Gençlerin tarihlerini okurken büyük bir medeniyetin torunu ve bunu sürdüreceğ nesiller oldukları idrakine varmaları sağlanmalıdır.

STK’lar; belediyeler ve okullarla işbirliği yaparak, sevilen ve sayılan doğru Tarihçilerimizin yer aldığı “Tarih sohbetleri” düzenlemelidir.

Ayrıca STK’ların önderliğinde, ilköğretim çağından itibaren bütün öğrencilerin, tarih şuurunu geliştirmesi ve vatan fikrinin teşekkül etmesi bakımından coğrafyamızı, millî, manevi ve tarihi önemi olan şehirlerimizi, mimari eserlerimizi, kültürel derinliğimizi sergileyen müzelerimizi ziyareti sağlanmalıdır. Büyüklerimizin, alperenlerimizin, âlimlerimizin hikâyeleri, destanlarımız, masallarımız, günümüz gençliğine hitap edecek, ilgisini çekecek türde roman, film, animasyon hatta bilgisayar oyunu şeklinde canlandırılmalıdır. Kültür Bakanlığının bunu teşvik edecek çalışmalar ve yardımlarda bulunması gereklidir. Ayrıca yine Kültür Bakanlığının işbirliği ve desteği ile STK’lar, gençler arasında bu konularla ilgili, tiyatro, senaryo, hikâye, kısa film vb. yarışmalar düzenlemelidir.

Hasıraltı edilmiş, Geleneksel Türk –İslam Sanatlarının yaşatılması için gerek okullarla, gerek belediyelerle işbirliği içinde bulunulmalıdır. Bu konularda Gençliği teşvik edecek etkinlikler düzenlenmeli, hatta okullarda seçmeli dersler konularak, bu sanatlara yeteneği olanların bulunup yetiştirilmesi, olmayanların ise en azından estetik duygusunun gelişiminde katkıda bulunulmasına yönelik adımlar atılmalıdır.

Din derslerinde, peygamber (s.a.s) hayatının sadece doğum, ölüm gibi bilgileri değil, özellikle ahlâkının anlatılması sevdirilmesi sağlanmalıdır. Sahabelerin hayatlarından örnekler verilerek, Mevlâna, Yunus Emre ve Anadolu’nun sahibi olan mânevî büyüklerimizin hayatlarının ve prensiplerinin okutularak

dinimizin korku dini değil rahmet ve akıl dini olduğu öğretilmelidir. STK'lar bu konulardaki, bilgi şöleni, kutlu doğum vb. çalışmalarını artırmalıdır.

SONUÇ

Türkiye 150 yılı aşkın süredir kültür emperyalizmin işgali altındadır. Ancak gençlik masumdur. Onu başıboş ve tehlikelere karşı her türlü koruyucu aşidan ve anlayıştanmahrum bırakan bizleriz. Yâni sorumlu olan biziz. Bununla birlikte ümidi hiçbir şartta bırakmayın diyen bir dine mensup olan bizlerin içinde bulunduğumuz bu “İstiklâl” ve “İstikbâl “ mücadelesinden zaferle çıkması gerekmektedir.

Bunun için yapılması gereken, eksik ve ters bir maarif politikası yüzünden uğradığımız zararları, yine maarif yoluyla düzeltmenin tek kurtuluş yolu olduğunu kabûl ederek, eğitim bakanlığının başındaki Millî kelimesinin gerçek anlamını kazanmasını sağlamaktır. Sivil Toplum Kuruluşlarının bunu sağlayacak unsurları gün yüzüne çıkararak, bu tür çalışmalarda yerlerini alması elzemdir. Bu görevi üstlenenler unutmamalı ki şanlı ve yüce bir vazifenin şerefini taşımaktadırlar. Bu vazife, gençlerimize bir vicdan borcu olduğu kadar, ecdadımıza da bir vefâ borcudur.